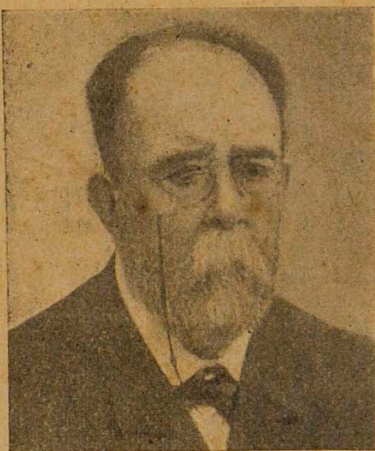

Lectura Popular
Biblioteca d'autors catalans

Surte cada dijous

NÚM. 13

10 cèntims

TEODOR LLORENTE

LLIBRET DE VERSOS

IL·LUSTRACIÓ CATALANA

Administració: Mallorca 287 ~ Barcelona

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous—10 cèntims

La bona literatura catalana havia quedat tancada en els llibres que, per son preu, el poble no podia comprar. Y, naturalment, el nostre poble no podia fer-se seva la nostra literatura.

L'obra literaria no ha de ser patrimoni d'uns quants, ha de ser de tothom; y si no arriba a tothom, no compleix el seu fi.

El poble que no té una literatura propia ò no se la fa seva, no es un poble sencer.

Aquesta Biblioteca ve a esmenar la falta, posant setmanalment en mans del poble, per 10 cèntims no més, tots los autors més celebrats del nostre Renaxement, tots, sense distinció de cap mena. Així anirà conexentlos y estimantlos, y així estimarà cada dia més la seva llengua.

Que'ls bons catalans responguin al nostre sacrifici, que'ns ajudin a propagar aquesta Biblioteca, y logrem entre tots l'objecte que'ns proposem.

PER SUSCRIPCIÓ:

5 pessetes l'any. — Estranger: 8 pessetes.

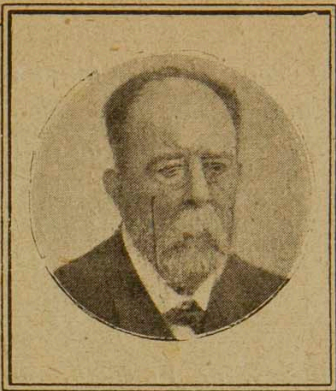
Quaderns publicats

- 1 JOAN MARAGALL — *Poesies.*
- 2 ANGEL GUIMERÀ — *La festa del blat.* Drama.
- 3 NARCÍS OLLER — *La bofetada.*
- 4 MIQUEL S. OLIVER — *Poesies.*
- 5 EMILI VILANOVA — *Colometa la gitana.* Saynet.
- 6 RAYMON CASELLAS — *Dels Sots Feréstechs.* Novela.
- 7 JAUME COLLELL — *Poesies.*
- 8 VÍCTOR BALAGUER — *Tragedies.*
- 9 MIQUEL ROGER. — *Viatges d'amor.*
- 10 APELES MESTRES — *Poesies.*
- 11 EDUART AULÉS — *Vots son trumfos.* Comedia.
- 12 J. PONS Y MASSAVEU — *Si son servits...* Articles de costums.
- 13 TEODOR LLORENTE — *Llibret de versos.*

Lo quadern vinent serà

- 14 AMBROSI CARRION — *Testa d'or.*

Lectura Popular

TEODOR LLORENTE

ZRIADO

Es impossible trassar en el breu espai de que podem disposar l'excel·sa figura d'en Teodor Llorente, ànima y personificació de la literatura valenciana y llas d'unió entre Valencia y Catalunya.

Nasqué en aquella ciutat el 7 de Janer de 1836, en el carrer dit de Serranos, número 29, y el 1856 escrigué sa primera poesia. El públich el conegué cap a la fi de Mars de 1859, ab motiu d'estrenarli un drama titolat *Delirios de amor*, que fou ben rebut però del qual ell després no volia sentir parlar, per creurel un atreviment imperdonable.

Abans que tractar del poeta original nos cal ferho del traductor de poeties agenes, especialment estrangeres, en qual ofici en Llorente fou proclamat per tothom mestre indiscutible. Foren molts els lletraferits d'Espanya que no tingueren idea de Victor Hugo, de Lamartine, de Musset, de Byron, de Heine, de Goethe, de Schiller, de Uhland y de Longfellow més que per les esquisides versions castellanes d'en Llorente publicades per la Biblioteca Selecta, entre'l 1875 y 1880, en petits volums de preu econòmic. Més tart publicà la traducció de la primera part del *Faust* de Goethe y encara altres volums de versions per l'estil,

y no complem lo que d'aquexa llarga tasca ha quedat inèdit.

Poeta per temperament, en Llorente, escrivint en sa pròpia llengua, havia de triomfar a la primera embestida, com axis fou; de manera que'l seu gran llibre, el retrat de la seva ànima, es el Llibret de versos, volum de menys de 200 pàgines que's publicà l'any 1885 y que fou en certa manera completat per altre que, ab el titol Nou llibret de versos, sortí en 1902. En 1909 se publicà d'aquest darrer una segona edició molt augmentada ab un pròlech d'en Menéndez Pelayo. Nosaltres hem posat en aquesta tria de poesies seves el mateix titol qu'ell no dexà may.

Dintre d'en Llorente, en grau tan eminent com el del poeta, hi havia encara el periodista, casi diriem el model del periodista. Fundador y director de Las Provincias, de Valencia, diari que desde'ls seus primers números se posà a l'altura de lo bo y millor que hi pot haver en periodisme, bastava la seva ploma per animar aquelles columnes que feren famós per tot arreu el pseudònim de Valentino, sobre tot en les cròniques que solia enviarhi en les exides per assistir a festes literaries ò de caràcter patriòtic. Entre nosaltres son inoblidables les que va escriure explicant les festes llatines de Montpeller l'any 1878 y les de la consagració de la restaurada Basilica de Ripoll l'any 1893.

La germanor entre Valencia y Catalunya ningú la senti com en Teodor Llorente. Potser hi contribuí el seu gran amic Marian Aguiló durant el temps que aquest visqué a Valencia. Aleshores fou quan, coincidint ab la restauració dels Jochs Florals de Barcelona, se parlà entre abdós y l'altre eminent poeta Vicens W. Querol de l'instauració dels de Valencia, que's celebraren aquell mateix any, si be no s'arrelaren fins a la fundació de l'associació Lo Rat Penat, qu'encara els sosté avuy dia.

En Llorente estigué present en totes les nostres grans festivitats literaries. Protestava sempre de que se li rendissen honors ò se li concedissen preferencies, obtant sempre per esser soldat de renglera. Home poch expansiu en el tracte, tot al revés del poeta y del periodista, despertava, no obstant, en tothom una viva simpatia que may més ningú oblidava.

El poeta visqué en ell fins a última hora. Quasi's podria dir que morí fent versos. Lo mellor de sos últims anys ho publicà la Il·lustració Catalana, per la qual sentia vivíssim afecte.

Barcelona li pagà l'amor que havia portat sempre a Catalunya erigint en el Parch un bust degut a la mà mestra del escultor Arnau. Axò fou el dia de la festa dels Jochs Florals del any prop passat 1912. En Llorente havia dexat d'existir en sa estimada Valencia a la matinada del 2 de Juliol de 1911.

LLIBRET DE VERSOS

VALENCIA Y BARCELONA

Salut, ciutats volgudes! Valencia! Barcelona!
com llabi humil, vos besa los peus la matexa ona,
portantvos les memories de temps bells y llunyans.
Jo a vostres fronts gloriosos done també iguals paumes;
los fills anyoradissos dels Berenguers y els Jaumes
serèm sempre germans.

Un mateix cau tinguerem en la materna soca:
els uns, al separarnos, buscareu l'aspra roca,
y els altres acamparem en lo flayrós jardí;
mes, sempre que'ls cors junta de nostres mans la estreta,
los pensaments s'envolen, com au que al niu và dreta,
al vell tronch llemosí.

Los pensaments s'envolen als temps en que la gloria
en les daurades fulles de la immortal historia
donava per exemples al món nostres recorts;
quan verts llorers brotaven lo Llobregat y el Turia,
y amostrà nostra llengua a tots los pobles Lluria
y March a tots los cors.

Roger, nostre hom de ferro! Ausias, nostre poeta!
Gloria, que l'una a l'altra s'unix, y que completa
lo nostre distint geni; per que, sent tots germans,
rius brolla, per nosaltres, de llet y mel la terra,
y en ses dures mamelles vos va nodrir la serra
dels antichs laletans.

Forts, com los faigs y els roures naixcuts en ta montanya,
de la mar, Barcelona, que tes muralles banya,

tos fills en amples veles als vents feren captius;
y ocupats nostres pares en més tranquiles lluytes,
culliren, a mans plenes, les ensucrades fruytes
en los vergers ombrius.

Mes, axis que les hores de batallar venien,
valerós l'un com l'altre, y ab igual pàs, sortien
del hort y la montanya dos guerrejants estols;
y ab lo mateix coratge, les hosts agermanades,
del cavall de Sant Jordi seguien les petjades
entre núbols de pols.

Y quan les que'ls havien dictat los antichs segles
pera be dels reyalmes, prudents y sabies regles,
menyspreuar maquinaven reys mal aconsellats,
coberts ab la gramalla, valents, lleals y dignes,
«Contrafur!» els cridaven tos Consellers insignes
y nostres grans Jurats.

Y axis units romanen, d'una y altra germana,
de la Ciutat comtesa y la Ciutat sultana,
los noms, pera memoria de lo esdevenidor;
y avuy jo vinch a dirles, en profètiques trobes,
que gojaràn unides també les glories noves
d'un pervindre millor.

Dels vells palaus caygueren per terra'ls murs de marbre,
y en los durs blochs s'extenen les arrahils del arbre
a qui en les branques pengen càndits fruyts de la pau:
culliulos, d'exce glavi trencat, que'l temps rovella,
fent, oh ciutats glorioses, tu, del forcat la rella;
tu, l'timó de la nau.

Fills dels boschs y les ones, hòmens de pit de ferro,
los qu'en llunyanes platges no us mireu en desterro,
per que viva la patria porteu sempre en lo pit;
poble que a totes hores cants entonant alegres,
del sant treball axeques l'incens en núbols negres
fins al cel, dia y nit;

y vosaltres, vosaltres, als que lo front vos crema
 en les brusentes planes lo sol de la verema;
 los que feu de la terra brotar les garbes d'or;
 los que, puntejant destres la citara moresca,
 feu l'exàm de fadrines ballar a l'ombra fresca
 dels tarongers en flor;

vingàu los uns y els altres, y oixcàu lo que vos diga
 de les comunes glories y la grandor antiga
 lo Trobador, qu'encara guarda l'antich parlar;
 y demprés, junts armantvos en la més santa guerra,
 desgarrèu les fecondes entranyes de la terra,
 solquèu la immensa mar.

Enjamay disputèuvos, germans, vostra corona:
 les dos podeu ser reynes, Valencia y Barcelona:
 la corbella es un ceptre lo mateix que'l trident.
 Deu, pera que al port tornen les vostres naus lleugeres,
 y pera que nèt cayga lo grà en les nostres eres,
 envia'l mateix vent.

Sigàu, puis, sempre unides, de cent pobles envèja;
 cascan sigle que passe més ditxoses vos veja,
 y creixcàu en fortuna y en gloria sense fi,
 les mans fraternes juntes, com convé a les bessones,
 y sentades a l'ombra que tu a les dos els dones,
 gloriós tronch llemosí!

EN LA MONTANYA

Montanyes, montanyes blaves,	glorioses y eternes fites
que mirava jo de lluny,	d'un món més alt y més pur!
quan brillant vos coronava	Ja vostres aspres costeres
lo sol, al finir son curs,	trepitgen mos peus fexuchs,
ò'l front vos encapujaven	y extenent les mans y els brassos
los borrallets dels niguls!	y els pensaments cap amunt,
Montanyes, montanyes blaves,	busque en vosaltres, montanyes,
que semblaveu als meus ulls	la páu que trobar no puch.

Quàntes vegades ma pensa
 (somnia d'amor benastruchs!)
 com al niu va l'aureneta,
 als vostres cims ha vingut!
 Tots emmarletats de roques,
 eren per mi aquexos murs
 castells de fades hermoses
 y de gegants rabassuts.
 Escoltava, a dins, als cíclops,
 que batent lo ferro fus,
 per ses lluytes soterrànies
 forjaven llanses y escuts;
 y en la balma de blanch marbre
 guaytava, allà al fons obscur,
 la ondina qu'en la font freda
 el bell còs banyava nu.

De nit, sonava en la fosca
 lladrar y udolar confús,
 y fugint, per colls y combes,
 passava lo cerf pauruch,
 y darrera, sonant nacres,
 cassadors desconeguts.
 Llavors, la lluna sortia
 entre núbols, y al vesllum,
 nimfes, de flors coronades,
 en lo vert tossal d'un puig,
 donantse les mans, rodaven,
 sens aturarse un minut,
 al sò de llunyana música
 que no tocava ningú.

Altres vegades, prenien
 mos pensaments divers curs,
 y antigues gestes, al vòrevos,
 remembrava punt per punt.
 En vostres penyals la Patria
 brandà'l ferro, may vensut;
 la Llibertat extenia

en vol triomfal y segur
 ses valentes ales d'àliga
 (ben enfangades avuy!);
 y la Fè, la dels ulls closos,
 allà dalt donava llum.
 El castell y el monasteri,
 com germans, s'alsaven junts;
 la vila, a llurs peus seguda,
 ab ells pactava sos furs,
 y quan lo trò de la guerra
 rodava per valls y munts,
 castell, monasteri y vila
 eren el casal comú,
 y Fè, Llibertat y Patria
 un sol llàs de triple nuch.

Quants enderrochs, hont la gralla
 niua y lo texó s'ajup,
 de maravellous gestes
 foren testimoni mut!
 Encara, en la nit callada,
 veig jo, com apareguts,
 devallar per exes roques
 nostres avis, un per un.
 Baxa'l feréstech celtiber
 de dur cor y ferreny puny,
 que l'alzina, al gorch penjada,
 nodrix ab selvàtich fruyt.
 Baxa la maynada heroyca
 qu'en l'alta senyera du
 les Quatre Barres, espasme
 del sarrahí descregut.
 Baxen los qu'ahir encara
 ab l'empolsegat trabuch
 del invasor de la terra
 capbussaren tot l'orgull;
 y exa llarga colla d'héroes,
 qu'entre'ls negres penyals surt,
 sembla que diga: «La Patria

posà lo niu assí amunt.»

També a vegades (uns altres
 llampechs de la joventut!)
 llegint de l'antiga Arcadia
 amors y dolses costums,
 —Montanyes blaves,—jodia,—
 cau d'oblidades virtuts,
 ditzós qui en les vostres serres
 flors de la inocencia cull!
 Ditzós qui, al casal dels pares,
 seguix en pau l'antich ús,
 y, com vent per la montanya,
 passa pel món sens fer bruyt!
 Balls de les eres, hont brilla
 lo grà en daurat curumull!
 Oh cansons de la verema!
 Oh foll trepitjar dels trulls!
 Ramats que a la vila tornen!
 Blanchs anyells! Cabritets rulls!
 Ovella, qu'agenollada
 pobra pastoreta muny!
 Fresca font, hont la donzella
 và, lo cor y el cànter buyt,
 y plens los torna a sa casa
 d'aygua neta y d'amor pur!
 Llar hont lo tronch espetega
 y hont la roja llama llu,
 mentres xiula'l vent defòra
 y la tempesta retruny!
 Llegendes maravellooses
 que l'avi conta als menuts,
 tots arrupidets en cercle,
 obrint la boca y els ulls!
 Faules! Recordanses! Somnis!
 Resplandors desapareguts!
 Ja de l'ànima esglayada
 no podeu matar l'enuig.
 Oh mare Naturalesa!

abeurarme en ton sí vullch:
 may al malhaurat li negues,
 l'aspra llet de ton pit dur:
 dône avuy ta eterna sava,
 font darrera de salut,
 a mon pit nova alenada,
 a la meva sanch nou bull.
 Flayrors de la primavera!
 Vent qu'en la tardor rebulls,
 arrabassant de l'arbreda
 despullada'l sèch rebuig!
 Viaranyes entre clapisses
 anguilejants y perduts,
 hont lo fullaràm del roure
 y dels pins sota'ls peus cruix!
 Font d'argent-viu, que una roca
 mana y altra roca engul,
 ò borbollejant alegra
 llisca entre'ls penyals y fuig!
 Cingles, que bat la tempesta,
 com la mar bat los esculls!
 Turons, que'l llamp esportella!
 Nigulats, que'l vent se'n dul
 Lluminesos matinades!
 Cel blau! Ventijols! Perfums!
 Oh pau del cor delitosa!
 Oh soletat! oh quietut!

Del món dels hòmens darrera
 quedà'l formiguer impur:
 com soroll de mar llunyana,
 s'ou son flux y son reflux.
 Vistes d'aquestes montanyes,
 port de la vida segur,
 quan petita es sa grandesa!
 quan curta sa multitut!
 Ses ditxes, que flors marcides!
 Ses glories, que tèrbol fum!

Esperit, òbri les ales;
 amunt, sempre per amunt!
 Vòla del plà a la montanya,
 vòla de la vall al puig,
 vòla a la roca més alta,
 y allí, prenint nou impuls,
 als núbols que d'or y flames
 pinta'l sol quan es vingut.
 Rès hi hà que ton vol detinga,
 ni que te pose'l *Non plus*:
 sobre'ls núbols, les estreles
 alsen son palau-de-llum;
 y sobre núbols y estreles,
 està'l Gran, el Fort, el Just,

està la eterna Bellesa,
 el Be infinit y absolut!
 Si d'exa mística escala
 arribar al fi no puch,
 muntat en esta almenara,
 hont lo veig de menos lluny,
 y hont lo vent del cel aviva
 lo foch diví que'm consum,
 passaré, axecant los brassos,
 los jorns que'm resten, ja curts;
 y quan m'endorga per sempre,
 les mans juntes y els ulls cluchs,
 estarà més prop mon ànima,
 oh Deu, per volar a tu!

LO ROSARI DE LA VIUDA

Es la Nit de Difunts, freda y trista.
 Dorm lo Mas entre'ls roures del bosch.
 Està tot quant alcansa la vista
 en la terra y el cel, negre y fosch.
 Allà dins, a la llum tremolosa
 del vell tronch, que flameja en la llar,
 se congrega, callada y paurosa,
 la familia del mort a resar.
 Acarona la mare endolada
 en sos brassos l'infant més petit;
 altres dos, completant la niuada,
 de sos peus y sa falda fan llit.
 La germana major a la mare
 mira y besa, y esclata en un plor;
 los germans creixcudets, de son pare
 s'enrecorden, y al punt li fan cor.
 Los pastors, los servents de la casa,
 cors de ferro enjamay commoguts,
 contemplant dolorits lo que passa,
 s'agenollen pensívols y muts.
 Alsa l'avi, vellet centenari,

per senyarse, la mà, feta un gel;
y comensa la viuda el Rosari:
«Pare nostre, que estàs en lo cell»

«Pare nostrel» son llabi sospira,
y afanyós de son mal l'esperit,
li presenta, hont los tèrbols ulls gira,
renovats los torments que ha sufrít.
Veu—y encara la imatge la espanta—
tota plena la cambra de llums;
y el vicari, en la mà la hostia santa,
entre prechs y clarors y perfums;
y el malalt, que la fè transfigura,
rodejat d'esplendor celestial;
y ab la destra, que esten, aspra y dura,
benehint a la esposa lleial.
Veu demprés que tots plore y resen;
y el cadavre, en lo mitx, cego y sort;
y els fills crèduls, que besen y besen
la mà freda del pare ja mort!
Veu la casa nupcial trista y muda;
lo pou sèch; lo celler y el trull buyts;
veu la ovella, que corre perduda:
veu los bous, del aladre esjunyits.
Veu penjada del mur la corbella;
groguinós lo mallol, erm lo prat;
veu parents y vehins, que ab sa rella
van reduint la paterna heretat.
Veu trucar la miseria a la porta;
veu la fam, que a les mares fa por;
veu, rendida, esglayada, mitx-morta,
que'l pà acapten los fills de son cor!
Les entranyes la febre li crema,
son pit omplin glopades de fel,
y prorromp en l'angunia suprema:
«Pare nostre, que estàs en lo cell»

Y de sopte, com llum que més negres
fa els horrors de la fosca y la nit,

de sa vida los dies alegres
veu brillar en son seny afligit.
Clara font, ahont, ayrosa donzella,
ella anava, corrent y cantant,
y allí, omplint la gentil canterella,
l'esperava, de goig tremolant!
Balls joyosos en mitx de la plassa!
Nit de albades, de música y trons!
Llarch noviatge a la porta de casa!
Boda plena de fè y de ilusions!
Alta pinta daurada! Arracades
de esmeraldes! Agulles de argent!
Sabatetes de seda escotades!
Gipó just! Mocador transparent!
Mas alegre, que riu y blanqueja
pera rebre a la novia triomfall!
Blau esbart de coloms, que aleteja
jubilós sobre l'ample portal!
Valls cobertes de pàmpols y espigues!
Arbres verts a lo llarch dels camins!
Blanchs remats de les aspres garrigues,
que sestejen a l'ombra dels pins!
Hort ombriu, que Maig ompli de roses!
Cambra oberta al primer raig del sol,
hont, tot plè d'esperances ditxoses,
junt al llit, ja s'agrunsa el bressol!
Sobre tota exa ditxa passada
esten ara la mort negre vel;
y en plors tendres la viuda esplayada,
«Pare, crida, que estàs en lo cell!»

«Tu donares, oh Pare, als meus dies
benhauranses que no mereixquí;
no vullch altres plahers ni alegríes;
no't demane ja rès pera mi.
A ta santa clemencia me ampare,
resignada a ma mísera sòrt:
No te crida la viuda: es la marel
Busca auxili; no oblit, ni conhort.

Per lo plor d'estos òrfens, que escalda
nit y dia mon cor maternal!
Per aquest angelet, que en ma falda
riu encara, ignorant de son mall
Per aquell que en son llit de agonía
Els besava lo front, hu per hu!
Per aquell que sens pena moría
esperant y creent sempre en tu!
Dóna pau a mon ànima inquieta;
dónam forsa y vigor sempre viu,
lo vigor que a la pobra oroneta
dones tu per defendre son niu.
Véja jo, sempre trista y plorosa,
mos fills créixer, alegres y forts,
com brancada florida y pomposa
que trau sava dels tronchs vells y morts.
Y quan mire mon obra cumplida,
quan la mare de rès servirà,
prèn, en pago de tot, prèn ma vida;
no la vullch pera mi; prènla ja».
Axís, plena de fè y d'esperansa,
diu la mare, sens por ni recel;
y la santa oració del cor llansa:
«Pare nostre, que estàs en lo cell!»

«Pare nostre!» ab sa veu farfallosa
clama l'avi, que's và ja del món;
«Pare nostre!» ab sos llabis de rosa,
la donzella infantil li respon.
«Pare nostre!» uns als altres mirantse,
repetixen en cor els germans;
«Pare nostre!» los ulls axugantse,
diuen jóvens y vells, xichs y grans.
Y quan calla exe crit de amargura,
s'ou, llunyana, en aquell mateix punt,
altra veu, que més dolsa y més pura,
«Pare nostre!» contesta allà amunt.
Alsa el cap l'afligida matrona;
ou atenta el dolcíssim concert.

Es sa veu, que en lo cel ja ressona?
 Sa oració, que en els ayres no's pert?
 Per què axuguen els plors ses palpebres?
 Per què brilla joyós son front trist?
 Què contempla en les fondes tenebres?
 Allà dalt, en la fosca, ¿què ha vist?
 Veu que baxa un raig pur de la gloria?
 Veu obrirse lo cel lluminós?
 Veu que goja la eterna victoria,
 complagut aguardantla, l'espòs?
 Obri el llabi plasent lo mitx-riure,
 y al cel alsa plegades les mans:
 ja li es grat lo patir, dols lo viure;
 ja els camins a sos peus son tots plans.
 Resplandix en sos ulls brillant flama,
 y ab paraules de amor y de mel,
 al fillet apretant, crida y clama:
 «Pare nostre, que estàs en lo cell!»

CANSONETA AMOROSA

Per què'm miren tos ulls blaus
 si no'm vols, dolsa xiqueta?
 Si'm negues del cor les claus,
 per què'm miren tos ulls blaus?
 Ja qu'en mon amor no't plaus,
 déxam tu l'ànima quieta.
 Per què'm miren tos ulls blaus,
 si no'm vols, dolsa xiqueta?

Quan te mire embadalit,
 què'm diu ton joyós mitx-riure?
 Per què batega mon pit
 quan te mire embadalit?
 Si amor per mi no has sentit,
 no m'enganyes; déxam viure.
 Quan te mire embadalit,
 què'm diu ton joyós mitx-riure?

Quan de ton amor tinch set,
canteret sens aygua'm portes...
Rès val exe canteret
quan de ton amor tinch set.
Més lo vull a trossos fet,
com mes esperances mortes.
Quan de ton amor tinch set,
cànter sense aygua no'm portes.

Mes ay! nó; no m'atengàu,
ulls de cel, llabis de rosa.
Ja qu'he de ser vostre esclau,
llabis y ulls, no m'atengàu.
Vostre dols mentir me plau,
si no'm doneu altra cosa.
Mentiu, y no m'atengàu,
ulls de cel, llabis de rosa.

LA BARRACA

Com la gavina de la mar blavosa
qu'en la tranquila platja fa son niu,
com lo nevat colom que'l vol reposa
del arbre vert en lo brancatge ombríu;
blanca, polida, somrisent, bledana,
casal d'humils virtuts y honrats amors,
l'alegra barraqueta valenciana
s'amaga entre les flors.

Baix la figuera, hont los aucells de l'horta
canten festius l'albada matinal,
al primer raig del sol obri la porta
y als ayres purs del cel lo finestral;
y com la mare cova a la niuada,
les amoroses ales extenent,
pobre trespol de palla ben lligada
la guarda d'un mal vent.

Quatre pilars més blanchs que l'assutzena,
formen davant un pòrtich de verdor:
corre sobre ells la parra, tota plena
de pàmpols d'esmeralda y rahims d'or;
a son ombra, lo pà de cada dia
repartix a sos fills lo Treball sant,
y en la taula la Pau y l'Alegria
les flors van esfullant.

A un costat obri'l pou la humida gola;
y per que tinga perfumat d'òsser,
la garlanda de flors, que al vent tremola,
exten sobre'l brocal un gesmiler;
y per la franca porta may tancada
les flors despresa y el flayrós perfum
adins penetren, en la dolça onada
del ayre y de la llum.

Pengen del mur l'axada y la corbella,
que a terra fan doblar lo suat front;
lo pulcre canteret, que la donzella,
encorvant lo bras nu, porta a la font;
y plena d'armonies misterioses,
la guitarra, qu'ensempe gemega y riu,
a la llum de la lluna, en les gustoses
velades del estiu.

Allà dins, entre alfàbregues florides,
en lo corral, baix l'ample taronger,
mormorejant pregaries benehides,
la mare agrunsa a son infant darrer;
y al cim de la cabanya, fentla un temple,
santificant sos gojos y dolors,
obri eterna la Creu, per digne exemple,
sos brassos protectors.

Tot riu entorn: và l'aygua cristalina
corrent entre pomells de lliris blaus;
sorolla dolsament la mar vehina;

mouen els arbres ventijols suaus;
y si el fillet dormit a la mamella
mira la esposa y calla, ou a lo lluny
llarga cansó del home, que la rella
enfonsa ab valent puny.

Barraca valenciana! Santa y noble
escola del treball! Modest bressoll
del que nos dona'l pà, laboriós poble
curtit pel vent y bronzejat pel sol!
més que'ls palaus de jaspis y de marbres,
més que los archs-triompals y els colisseus,
tu, pobre niu, perdut en mitx dels arbres,
valdràs sempre als ulls meus!

En tu naixqué la hermosa campesina
que tot lo món contempla embelesat,
llauradora ab aspecte de regina,
plena ensemps de modestia y magestat;
la de ajustat gipó y ayroses falde;
la que'l foch de l'Arabia du en los ulls;
la que clava ab agulles d'esmeraldes
los negres cabells rulls;

la que la roja fraura, al rompre'l dia,
cull una a una; y en brillant pomell,
que la matexa Flora envejaría,
junta'l gesmil, la rosa y el clavell;
la que desfulla la frondosa branca,
aliment del insecte filador;
la que als rossos capells, cantant, arranca
la sutil fibra d'or.

En tu naixqué, company ben digne d'ella,
sobri, sofrit, lleuger, fort y lleal,
el qu'en l'aspre guaret clava la rella
y obri a l'aygua corrent fonda canal;
el que sembra'l bon grà y el arbre talla,
y en l'almàcera extrau l'oli més fi,

y ab incansable peu follejant balla
en lo trull plè de ví;

el que, enflocant son aca voladora,
la joya guanya, que a la novia du;
el que fa refilar a la sonora
citra, en les nits d'albades, com ningú;
el que, pera defensa de la terra,
lo vell trabuch despenja del trespol,
quan per l'horta, donant lo crit de guerra,
retrona'l caragol.

En tu naixqueren y ditjosos viuen:
pera ells, lo món que veuen no es més gran;
com los aucells que moren hont aniuén,
en tu bressol y tomba trobaràn.
Ton lluminós fogar es sa alegría;
a sa dolsa calor son forts y richs.
Guàrdelos be ton ombra nit y día,
de tots los enemichs!

Guàrda als infants, que baix de la porxada,
ab lo jònech valent juhen sens por;
guàrda a la verge, qu'en la nit callada
escolta la cansó que li ompli'l cor;
guàrda a la mare ardida y jubilosa;
guàrda al pare pensiu que's cansa ja;
guàrda al pobre vellet, qu'al peu reposa
del arbre que plantà!

Guàrdalos de la pluja y la tempesta
pera que dorguen sens duptós recel;
guàrdalos de la fam y de la pesta,
del foch dels hòmens y del llamp del cel.
Guàrdalos be dels esperits malignes;
de les llengues de serp dels mals vehins;
guàrdalos be de temptacions indignes,
de pensaments rohins.

Y sobre ses victories y fatigues,
 sobre'l goig breu y el treballar constant,
 sobre'l camp pedregat ò plè d'espigues,
 sobre la taula buyda ò abundant,
 sobre'l ball de la boda desitjada,
 sobre'l fúnebre llit, banyat en plors,
 esténga eternament ta Creu sagrada
 los brassos protectors!

TESTAMENT

Quan jo muyra, amada esposa,
 si tu vius y no't fa nosa,
 tancam los ulls, tos espills!
 Si es morta ma companyera,
 lo qu'ella amorosa fera
 féuho vosaltres, mos fills.

De fè y humiltat en proba,
 amortallèume ab la roba
 del bon pare Sant Francès;
 de corones y garlandes,
 de creus, insignies y bandes,
 vanitats! no'm posèu rès.

En les mans lo sant Rosari
 vull portar; l'escapulari
 del Carme penjat al pit;
 y com signe ben notori
 de mon ditxós desposori,
 l'anell d'or ficat al dit.

Quan me porten a la fossa,
 davant, insignia gloriosa,
 vàja ben alta la creu;
 si acompanyarme's dignaren
 los qu'en vida m'estimaren,
 tal favor els pague Deu.

Passèume per la capella
 de la Verge pura y bella,
 patrona dels valencians;
 y quan arribe a la porta,
 cànten en veu no molt forta
 un «responso» els capellans.

Pera guardar mes despulles,
 baxant a terra les fulles,
 no plantèu ningun ploró;
 plantèu un xiprer, que apunte
 dret al cel y al cel se'n munte
 com se'n munta la oració.

La oració, que tota pena
 conhorta, dolsa cadena
 que unix los vius y els difunts;
 axò, mos fills, vos demane;
 que preguèu vos encomane
 sempre agermanats y junts.

Preguèu a Deu que'm perdone,
 y la santa Gloria'm done,
 ja que, indigne pecador,
 si molt faltí en esta vida,
 mon ànima malferida
 sempre ha estat plena d'amor.

L'amor sant, divina essència,
endolce vostra existència,
donantvos ditxes sens fi;
y quan, tranquil·la y confiada,
alseu al cel la mirada,
enrecordéu-vos de mi.

Y vosaltres, els insignes
trobadors, més que jo dignes
del que'm doneu dols tribut,
per traure d'ell l'harmonia
que trobar jo no sabia,
pregau mon pobre llahut.

La Musa volguda y santa
que les patries glories canta,
mare amorosa, el posà
en les meues mans febrores,
quan, coronada de roses,
del llarch somni despertà.

Més inspirats y més destres,
oh nobles amichs! oh mestres
del Gay Saber triomfador!
fèu vibrar totes ses cordes,
cantant ab triples acordes
la Fè, la Patria y l'Amor.

Cantèu la Fè, llum segura,
que a la pobra criatura,
si enfosqueix son seny lo mal,
entre nuyolades negres
mostra'ls resplandors alegres
de son regne celestial.

Cantèu la Patria, y si a terra
baxa'l front, en mala guerra
ferit, digau a una veu
qu'aquell que la desampare,
fill bort de tan bona mare,
no tindrà perdó de Deu.

Cantèu l'Amor, que agermana
tota la familia humana,
qu'entre tots partix el pà,
y en nostres vies asproses,
lliris entre carts, y roses
a pomells esclatar fa.

Y si la gloria vos dona
la cobejada corona
d'un regnat que no té fi,
pensèu ab quanta alegria
jo en vostre front la voria,
y enrecordéu-vos de mi!

VALENCIANETA!

Valencianeta qu'en somnis viu!
Valencianeta que'm tens captiu!
Imatge bella que'l cel m'envia,
y fa més dolça ma poesia!

Pera que guarde grat ton recort,
te veig jo sempre dintre d'un hort,

cullint alegre les flors hermoses
qu'al punt esclaten hont els dits poses.

Son un bosch negre tos cabells rulls;
son foch y flama tos ardents ulls;
quan ells m'esguarden no'm dexen viure.
Son fets tos llabis pera'l mitx-riure.

No eres tu blanca com el blanch llir;
tampoch morena te se pot dir;
la color mostres plasenta y bona
de les espigues que Juny sahona.

Per diadema de gran tresor
portes, com reyna, la pinta d'or;
el sol, ponentse, pareix que't done
son brillant cercle per que't corone.

Dels cabells negres, caragolats,
dos flochs te penjen als dos costats;
ta llarga trena que no's destría
claven agulles d'argentería.

Com aygües clares corrent a doll,
un riu de perles portes al coll;
a janglots cauen de cada orella
les esmeraldes, y't fan més bella.

Jipó de seda, cenyit y just,
ton pit dibuxa pera'l meu gust;
mocador portes, que'l desitx tenta,
de sutil randa ben transparenta.

Ta falda tova d'hermós satí
de flors brodades, sembla un jardí;
mostra escotada la sabateta,
com la neu blanca, la calsa neta.

Com tronch flexible de datiler

què ayrós agrunsa lo vent lleuger,
ab ritme armònich se mou y's bressa
lo teu còs gràcil de jove deessa.

Dels vergers nostres suprema flor!
la rosa tu eres qu'enjamay mor.
Les valencianes totes son belles;
tu l'encant juntes de totes elles.

Valencianeta qu'en somnis viul
Valencianeta que'm tens captiu!
Valencianeta sense parella,
per amorosa, polida y bella!

May en la terra trobarte puch,
però en la pensa ta imatge duch,
imatge pura que'l cel m'envia
pera qu'endolce ma poesia.

No sé si somnis mos somnis son;
si vius y alenes, no sé en quin món.
Te veu y estima sols ton poeta:
vine als seus brassos, valencianeta!

CANSÓ DE LES EMPAPERADORES DE TARONGES

I

Ja l'arbre hermós, que dona ses flors blanques
a la novia que verge và al altar,
al vent de la tardor que mou ses branques,
lo fruyt groguench comensa a envermellar.

Plè de dorades pomes engiseres,
cascun tarongeral sembla un jardí;
y son del fèrtil Xúcar les riberes
un hort de les Hespèrides sens fi.

Fadrines no naixcudes pera monges,
si voleu de la boda guanyar l'or,
vingàu, vingàu a empaperar taronges,
y tot empaperant cantèu en cor.

II

L'estol dels cullidors, ab lleugers passos,
pel bosch ombriu dels tarongers s'esten;
ben armat de tisoires y cabassos,
al trench de l'alba lo treball mampren.

Molt pronte acurumulla la quadrilla
muntons d'or pur en mitx dels caminals,
y al sol d'hivern, que sense flames brilla,
s'ompli l'hort de flayrors primaverals.

Fadrines, les sis toquen los rellonges;
dexèu lo llit; al fret no tingàu por.
Vingàu, vingàu a empaperar taronges,
y tot empaperant cantèu en cor.

III

Baix la porxada, sobre palla seca,
assentades en rogle vos veig ja;
y en mitx, rossa piràmide, s'axeca
lo fruyt vermell que'l cullidor portà.

Les medidores, ab ses mans de fades,
en muntons separats l'han repartit;
y juntantse cansons y carcallades,
fan d'esta feyna'l jòch més divertit.

Nardes, Vicentes y Assuncions y Conges,
donzelles de vint anys, pomells de flor;
vingàu, vingàu a empaperar taronges,
y tot empaperant cantèu en cor.

IV

Es la taronja, embolicada y presa
 en lo paper subtil, blanch com la neu,
 com lo pit virginal d'una primpcesa
 que baix la holanda transparent se veu.

Guarda la fusta, a fulles asserrada,
 del nèctar agredols lo rich caudal;
 nó té flor lo jardí més perfumada;
 no té'l rebost del rey refresch igual.

Ni monarques, ni bisbes, ni canonges,
 en sa taula han vist may fruyta millor.
 Vingàu, vingàu a empaperar taronges,
 y tot empaperant cantèu en cor.

V

Les caxes aromàtiques espera,
 llensant fum negre, la estrangera nau,
 y s'ompli, al dols tenor de la caldera,
 son fondo ventre de perfum suau.

A la terra plujosa y emboyrada
 hont engarlenda'l bosch randa de gel,
 porta un glop d'ambrosia, abrillantada
 per la gojosa llum de nostre cel.

Corre, per ell, en les ingleses llonges,
 riu, que's desborda, d'esterlines d'or...
 Vingàu, vingàu a empaperar taronges,
 vingàu, donzelles, y cantèu en cor.

VORA'L BARRANCH DELS ALGADINS

Vora'l barranch dels Algadins
 hi hà uns tarongers de tan dols flayre,

que pera omplir d'aroma l'ayre,
no té lo món millors jardins.
Allí hi hà un mas, y el mas té dins
volguts recorts de ma infantesa;
per ells jo tinch l'ànima presa
vora'l barranch dels Algadins.

Vora'l barranch dels Algadins
s'alsen al cel quatre palmeres;
lo vent, batent ales lleugeres,
mou son plomall y sos tronchs fins.
En ells, milers de teuladins
fan un soroll que'l cor engisa.
Quí ohir pogués sa xillerisa
vora'l barranch dels Algadins!

Vora'l barranch dels Algadins
l'aygua corrent los camps anega;
en sos espills lo sol llampega,
y trau l'arròs verdosos brins.
Sona'l tich-tach en los molins,
y al caure'l sol, cassadors destres
a joca van d'anechs silvestres
vora'l barranch dels Algadins.

Vora'l barranch dels Algadins
mourà demà les palmes l'ayre,
li donaràn los horts son flayre,
y sa canturia'ls teuladins.
Lo mas demà guardará dins
dolsos recorts y images belles;
jo no podré gojar ja d'elles
vora'l barranch dels Algadins!

EL LLIBRE DE MISSA DE LA MEUA MARE

I

Llibre de missa de ma santa mare!
Entre mos llibres tots lo més volgut!
Quan, regirant papers, en tu repare,
t'òbrich plorant, y tremolós y mut!

Y trobe entre tes fulles esgroguides,
allí posades per sa propia mà,
les pobres estampetes benehides
dels Sants als que al morir s'encomanà;

de la Verge, que plega les mans pures,
del Fill, qu'exten els brassos en la Creu,
y pense qu'en les místiques figures
el bes qu'ella clavava, encara's veu.

Oh, mare, mare meva! El cor tremola
a ton recort felís, y adalerat
lo pensament, com au que a son niu vola,
torna ditxós a la primera edat.

II

Era jo infant; en mon llitet dormia,
y al despertar, com santa aparició,
te vea a mon capsal, plè d'alegría,
y plena tu de ditxa y d'ilusió.

Dolses memories! Mantellina honesta
cubria tos cabells, negres y rulls,
y una mirada, pera mi de festa,
rellampegava en tos hermosos ulls.

Este llibre portaves y el rosari
en tes mans blanques com capolls de llirs,
y al abraçar-me ab amorós desvari,
brollaven junts els besos y els sospirs.

Y al beure jo en tos llabis l'ambrosia,
al rebre ton abraç d'amor immens,
no sé si imaginava ò si sentia
clarors de ciris y flayror d'incens.

Y era que, dantnos profitós exemple,
somesa y cumplidora com ningú,
de bon matí tornaves ja del temple
a la casa, altre temple pera tu!

Y en santa fè ton ànima encenies
als peus agenollada del altar,
pera avivar gojosa tots els dies
la flama del amor en nostra llar.

Tu, pera que prenguera en mon cor tendre
aquell que t'abrasava sagrat foch,
ton llibre, ans que'l poguera jo comprendre,
en mes mans el posaves, com un jòch.

Jo girava ses fulles una a una,
lo front pensívol y l'esguart encès;
quan encontrava un Sant, quina fortuna!
—Mare,—te demanava,—¿quín Sant es?—

Y'm contaves histories, qu'escoltava
glatint-me'l pit ensemps de joya y por,
d'un cavaller que a horrible drach li clava
la forta llansa traspasant-li'l cor;

d'un penitent, que en còva d'horror plena
aguarda al corb amich que li du'l pà;
d'una donzella que mitx-riu serena
al tigre fer que a devorarla và;

d'un frare humil, qu'ab veu de trò proclama
per tot lo món el sant temor de Deu;
d'una reyna, que amor al pobre inflama,
y fa dols hospital del palau seu.

Per completar després aquella historia
de màrtirs, vèrgens y ermitans devots,
me mostraves, tot plè d'amor y gloria,
a Deu, allà en lo cel, Pare de tots.

Y quan les negres lletres ja entenía,
seguint mos ulls en els renglons ton dit,
la pregaria en ton llibre deprenia
que's gravava per sempre en lo meu pit.

III

D'aquell temps en avant, fins a les hores,
quants llibres han obert les meves mans!
Quantes llums, de mon seny enlluernadores,
brollaren d'ells... y que foscors tan grans!

L'arrogancia'm donaren que vuy plore,
y esgarrant temerari l'obscur vel,
creguí, sens ombres ni misteris, vore
l'home, la humanitat, el món, el cel.

Y me mancava l'alenada forta
quan més alt s'enlayrava l'esperit,
àliga ufana que, ferida y morta,
cau a terra d'un colp, llensant un crit.

Ma pobra mare, son llibret de missa
ja no'm mostrava, com quan era infant;
«¿Pera qué'l vol?—pensava anyoradissa,—
¿ell que té tants de llibres y sab tant?»

Mon saber! Ciencia inútil ò enganyosa!

ton saber, mare meva, era major;
sabíes viure alegre y amorosa,
y en pau morir sens duptes ni temor.

Sabíes lo que ignoren els més sabis,
lo que bona, y volguda, y dolsa't feu:
al prech consolador obrir tos llabis,
y tancar los teus ulls per vore a Deu.

IV

Llibre de missa de ma santa mare!
Entre mos llibres tots el més volgut!
A tu, llibret humil, a tu m'ampare,
y te demane la eternal salut.

Tot lo qu'en altres llibres deprenguera,
tot ho donara per lo goig sentit
quan repassava ma oració primera,
seguint en tos renglons el matern dit.

Y pregue a Deu qu'en mon esment penetres,
que repetixques la infantil llissó,
y que jo trobe en les matexes lletres
de la primera, la última oració.

LA CREUETA DE MOSSEN JACINTO

D'un branquilló d'aquelles oliveres
que encara florir veu Gethsemani,
ab mans benignes y amoroses, feres
una creu petiteta pera mi.

Al capsal de mon llit jo la he penjada
com penyora de fè, de pau y amor,
com clar recort de ta amistat preuada
y de lo que patí nostre Senyor.

Cotèuplela jo allí tota ma vida,
 signe de pensaments nobles y sants,
 y de mà en mà, com joya benehida,
 pàssenla mos infants als seus infants.

Guàrde sempre ton nom y ta memoria,
 com perfum sense fi d'eterna flor,
 mesclant un raig de la mundana gloria
 als cristians sentiments del teu gran cor.

Y en los temps que vindrán llohada sia
 la obra, oh mestre d'amor, que'ns has dexat.
 Ta santitat fou sempre poesia;
 ta poesia, sempre santitat!

MAL ENSOMNI

No sé quant temps, jo dormia:
 dormia tan quiet y dols,
 que aquell dormir me semblava
 la dormida de la mort.
 De sopte, en ma capsalera,
 com un terratrèmol oixch,
 y escolte una veu que'm crida:
 «Despèrtat, ja has dormit prou».
 M'alse, y les mans freturoses
 porte als ulls, ferits pel sol;
 estich d'un riu a la vora;
 veig una ciutat enfront.
 ¿Serà la meua? Me'n entre
 per sos carrers tot febrós:
 reconèxerla voldria,
 y no sé si es ella ò nó.
 El Micalet...! Oh, Valencia!
 Oh ciutat dels meus amors!
 ¿Com es qu'en tu, casa meua,
 tot està cambiat y nou?
 Palaus, pòrtichs, columnates,

arbredes, jardins per tot...
 Els antichs monuments busque:
 si ne queden, son molt poch.
 Tot me sorpren, tot ho estranye,
 com si d'altre país fos:
 vestimentes la gent porta
 que conegudes no'm son.
 A un que passa, li pregunte
 per tan gran transformació:
 me contempla, y alsa els muscles
 y s'allunya, y no'm respon.
 Passen los xichs de la escola:
 estos m'entendrán millor,
 y els pregunte, y se me riuen
 mirantme com uns badochs.
 ¿Es ja estranger en la patria
 el parlar que nostre fon?
 Ja en mon temps el menyspreaven
 alguns; ¿l'oblidaren tots?
 —Fadrineta valenciana
 qu'encara en tos ulls de foch

dus la viva flamerada
 qu'encengué mon pit un jorn;
 ¿una pregunta en la nostra
 dolça parla escoltar vols?—
 La polida fadrineta
 passa, y rès me diu tampoch.
 Me'n vaig als rabals, y parle
 als humils treballadors:
 però per més que pregunte,
 a ma veu estan tots sorts.
 Ixch al camp: que bledania!
 May el trobí tan hermós:
 ver paradís seràs sempre,
 verger de les pomes d'or!
 Guiant una maquinaria,
 obri un xicot amples solchs:
 de la llengua que li parle
 no esten rès exe xicot.
 Avant! Vaig de poble en poble,
 malhaurat preguntador;
 he aplegat a la montanya;
 he preguntat als pastors.
 Sense resposta, me'n entre
 per la soletat d'un bosch:
 cau la nit, la òvila canta,
 xiula'l vent, udola'l llop.
 Al lluny, una llumeneta
 brilla ab rogench resplendor:
 allà mon pas encamine
 pel mitx d'ombres y negrors.
 La claror ix d'una còva;
 penetre en ella paurós;
 una velleta, molt vella,
 està allí calfantse al foch.
 Sembla un espectre: li queden
 la pell solament y l'òs;
 sentada està en una pedra;
 vestida tota de dol.
 Acaronat en sa falda

sosté un infant blanch y ros:
 canta, grunsantlo y dormintlo,
 cants qu'escolti en mon bresol.

«Fill darrer de ma nissaga,
 volgut besnet del meu cor:
 tos avis, mos fills, moriren;
 també tos pares han mort.
 Les que m'amostrà la mare,
 jo't cante antigues cançons:
 les cançons que jo te cante
 ningú les canta en lo món.
 De nostra llengua oblidada
 son ja los últims ressons;
 exa llengua dels meus pares
 ningú la sab més que jo.

A la non-non!

A la non-non!

«Amostràrtela volguera,
 tu no m'entens, y t'adorms.
 Pobre orfanet! gents estranyes
 t'ensenyaràn parlars nous!
 La meua vida s'acaba:
 adeu, petit infantó!
 mon esperit, que se'n vola,
 replegarlo tu no pots.
 La nostra parla volguda
 en mos fluxos llabis mor;
 els ayres de la montanya
 se'n duràn sos darrers mots.

A la non-non!

A la non-non!»

La velleta centenaria
 baxa sobre'l pit lo front;
 tanca els ulls; ix de sa gola
 un panteix esgarrifós.

El nen mitxriu en sa falda;
 ella encar parlarli vol;
 entre gemechs tremolosos
 perdentse van ses rahons.
 Rès queda ja d'una llengua
 que Augusta y gloriosa fon;
 els ayres de la montanya
 s'han endut los darrers mots.
 Jo sent mon pit que s'ofega
 baix una llosa de plom;

pense morir, vull alsarme,
 llanse un crit, faig un esfors...
 M'he despertat; en ma cambra
 entra ja la llum del sol:
 quina alegria! Ensomniava...
 Gracies, Deu! Ja he patit prou!
 Fúig de mon seny, mal ensomni,
 mal ensomni enganyador!
 Dolsa llengua dels meus avis,
 jo no vull creure en ta mort!

FILLA DE VIUDA

La veig vindre dels camps, tornant a casa,
 tots los capvespres quan s'amaga el sol.
 Com somniada visió lleugera passa;
 té ara dotze anys; vestida và de dol.

Baix cada bras un feix enorme porta
 de les herbes silvestres que ha segat;
 un rastre d'exa de perfums de l'horta
 per los camins y sendes que ha passat.

Si sent que algú s'acosta, el pas apreta.
 Tots la saluden agradament;
 alguns, més compassius, diuen «Pobreta!»
 Si ella ho escolta, fa com qui no ho sent.

En sa caseta humil entra resolta
 y alsant la veu exclama: «Bona nit!»
 els dos fexos pesats en terra solta,
 y sent l'orgull del deure ja cumplit.

La pobra mare, viuda sens ajuda,
 mitx plè encara, li dona lo seu plat;
 ella'l pren sens dubtar, y complaguda
 menja sa part, pensant «Me la he guanyat».

La mare diu:—El tío Malacara
ens compra'ls dos borregos.—Mare, nó;—
respon la filla;—no'ls vengàm encara;
ja vorà quant lluhits li'ls pose jo.—

Dona un bes a sa mare; després resa
la oració que'l senyor Rector li ha dit;
y com en tàlem d'or una princesa,
dorm en son catre dur tota la nit.

ALS POETES JOVENS

ULTIMS VERSÓS ESCRITS POCH ANS DE MORIR

Oh juvenils poetes, qu'heu de ser nostra gloria,
quín veri los cors vostres ompli y emponsonyà?
D'espantadors espectres quína visió ilusoria
de vostres ulls plorosos la llum estingir fa?

Batega en vostres venes la sanch nova y ardenta,
vos oferix la vida sos primerenchs amors;
y alsant trista cridoria, perque tothom la senta,
risibles planyideres, ploreu fingits dolors.

Ombres, negrors, congoxes, axò no es poesía;
son llum y voladuries lo qu'este nom mereix;
els grechs, nostres grans mestres, de Febo, deu del dia,
y Apolo, deu dels versos, feren un deu mateix.

Els fills d'una altra rassa, nats entre boyres denses,
exhalen llacrimosos la febre que'ls consum...
el cel de nostra patria té claritats immenses;
es aquest país nostre l'imperi de la llum.

Tot diu assi «alegrèmnos!» La terra llevantina
nos mostra a totes hores el seu preuat tresor:
palmes de Mauritania, tarongers de la Xina,
y el rahim entre pàmpols, y les espigues d'or.

Per tot boschs d'oliveres en la serra y la plana,
en els horts, entre parres, d'Espanya gesmils blanchs,
de la Grecia, baladres, plans de roses de grana
en los penyascals aspres, al fons d'estrets barranchs.

Y en exos paradisos ayroses valencianes,
les dels ulls qu'espurnegen quan sona el tabalet,
y a festa en tots los pobles voltegen les campanes,
y rimbomba la traca, y el quadro fa complet.

Siàu la veu gojosa d'aquestes alegries,
de les que hi hà en la vida més perfumades flors;
digàu a nostre poble les glories de antichs dies,
la esperansa d'uns altres, que hauràn de ser millors.

No es un signe del geni fosca posar la cara;
aquells que sovint riuen es que'l cor tenen sà;
per festiu, nostre poble qu'es bo y honrat declara;
si algú hi hà que may riga, exe no es valencià.

No per assò el poeta se veu de tristors lliure;
gemega la Elegia, banyada sempre en plors;
però sos plors son dolços, y algo hi hà del mitx-riure
en los que du en los llabis, sospirs consoladors.

Les negrors de la vida fèules axis menys negres;
vostres cançons falàguen als vells com al infant;
y si no totes poden ser festives y alegres,
qui al escoltarles plore, séntas més bo plorant.

Oh valencians poetes, als que les musses guien!
posèu foch en la idea y en vostres versos mel;
y a la llum de mitxdia vostres estrofes sien
colomes que aletegen en la blavor del cel.

Enquadrnació

La LECTURA POPULAR formarà tres volums cad'any.

Cada volum contindrà, donchs, los quaderns de quatre me-
sos, ab sa portada y index corresponents.

Lo primer volum quedarà complet ab el quadern número 18
que sortirà'l dia 28 d'Agost.

Per enquadrnarlo, estem preparant unes tapes, en tela y or,
elegants y econòmiques, ab guardes dibuxades expressament,
que tindrèm disponibles per aquell dia.

En los quaderns núms. 16, 17 y 18 anunciarèm los preus de
les tapes y de la enquadrnació.

Biblioteca Valenciana

3100009474763

Obres de Teodor Llorente

NOU LLIBRET DE VERSOS. (Agotat)

POESÍES TRIADES. Ptes. 0'50